

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گرد آورنده: طیبه یزدی زاده

کاری از گروه اقتصاد استان کرمان

درس یازدهم

رشد و پیشرفت اقتصادی

موقعیت:

ورود شرکت های دانش بنیان و استفاده آقای محمدی از فکر جوانان و همت جهادیشان تا حدودی توانست کارگاه تولیدی آقای محمدی را به رونق قبل برگرداند اما باز شرکت هایی بودند که در آستانه ورشکستگی و یا تعطیلی بودند که دوست آقای محمدی که کارگاه تولید پلاستیک داشت یکی از این تولید کنندگان بود حال بین مادر و امیر علی اختلاف نظر وجود دارد که آیا پدر باید به فکر دوستش باشد یا نه باید فقط منافع فردی خود را در نظر بگیرد. امیر علی معتقد بود بابا باید فقط به فکر منافع خودش باشد اما مادر معتقد بود همه به فکر منافع شخصی خود باشند باعث میشه که دودش به چشم مردم بره و اقتصاد کشور آسیب می بینه. و آقای محمدی معتقد است که حق با خانمش است.

گفت گو در کلاس

- ۱- شما نظر امیر علی را بیشتر می پسندید یا نظر مادرش؟ **مادرش**
- ۲- به نظر شما افزایش رفاه یک شخص می تواند لزوماً رشد جامعه را در پی داشته باشد؟ **خیر**
- ۳- چه رابطه ای میان رشد اقتصادی هر فرد و هر شرکت ، با پیشرفت اقتصاد ملی وجود دارد؟ **اگر رشد اقتصادی هر فرد یا هر شرکت با افزایش قدرت تولیدی و درآمد زایی همراه باشد می توان گفت که این افزایش تولید و رشد از مولفه های پیشرفت اقتصادی بوده و باعث افزایش آن می شود .**
- ۴- تفاوت رشد اقتصادی با پیشرفت اقتصادی چیست؟ **هر کدام به چه شاخص هایی اندازه گیری می شود؟ اگر در جامعه ای میزان واقعی تولید در دوره معین نسبت به دوره ی قبل افزایش یابد می گوییم در آن جامعه رشد صورت گرفته است، رشد به معنی افزایش تولید است و مفهومی کمی می باشد اما پیشرفت اقتصادی کشور دارای مولفه هایی است که می توان مهم ترین آنها را رشد اقتصادی ، شاخص های توسعه ی انسانی (بهداشت، سواد و امید به زندگی) و شاخص های توزیع عادلانه ی درآمد دانست.**

طرح مسئله :

هرکسی رشد خود را در چیزی می داند یکی ممکن است رشد خود را در افزایش سطح آگاهی و تحصیلات خود می داند دیگری در ایجاد یک کسب و کار درآمدزا.

افزایش قدرت تولید یک کشور

داد و ستد های
مناسب

ساز و کارهای
مناسب برای ایجاد
یک کسب و کار

افزایش قدرت تولید
شرکت های تولیدی

ویژگی های کشورهای پیشرفته

↓
کاهش تعداد بیکاران

↓
قدرت مقاومت در برابر شوک های اقتصادی

↓
تامین نیاز های اولیه در شرایط بحرانی و حتی صادرات مازاد آن

↓
تاثیر گذار بودن کشورهای پیشرفته بر روی کشورهای منطقه و جهان

↓
برخوردار بودن از روحیه بالای اعتماد و همبستگی میان مردم برای تلاش اقتصادی

↓
برخوردار بودن از سطح سواد و بهداشت عمومی بالا

↓
ثبات نسبی قیمت ها و بازار

↓
توزیع عادلانه درآمد

↓
درآمد و تولید بالا

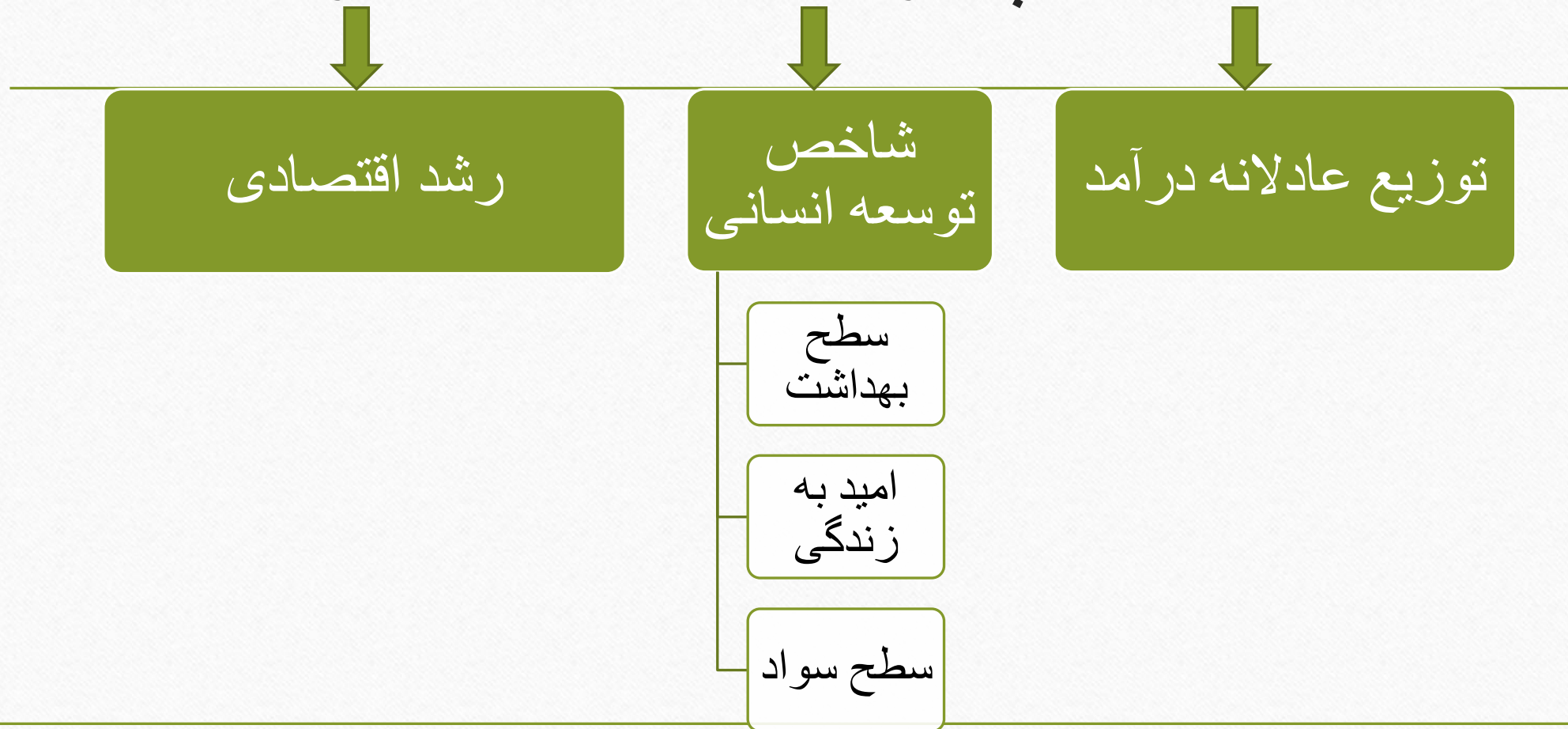
رشد و پیشرفت نقطه مقابل رکود است .

کشور های پیشرفته کشور های قدرتمندی محسوب می شوند
که کشور های دیگر روی آنها حساب باز می کنند.

مؤلفه های پیشرفت اقتصادی کشورها

رشد اقتصادی :

- اگر میزان واقعی تولید در دوره ای معین نسبت به دوره قبل افزایش یابد در آن جامعه رشد صورت گرفته است.

- رشد به معنای افزایش تولید است.

- رشد مفهومی کمی است.

کشورها معمولاً با سرمایه‌گذاری بیشتر یا بکارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر، ظرفیت تولیدی خود را افزایش می‌دهند و این امر به درآمد بیشتر می‌انجامد.

گاهی افزایش شاخص رشد یک کشور را با افزایش درآمد آن معادل در نظر می‌گیرند.

یک منشأ رشد اقتصادی افزایش در منابع است .
مثال : اگر جمعیت در طول زمان رشد کند به طور کلی عرضه نیروی کار افزایش می یابد . با منابع در دسترس بیشتر یک کشور می تواند کالا و خدمات بیشتری تولید کند .

سرمایه های فیزیکی کشور با سرمایه گذاری در کارخانه ها ، ساختمان ادرا ت ، ماشین آلات و مغازه ها افزایش می

سرمایه انسانی با آموزش افزایش می یابد .

بررسی رشد با الگوی مرز امکانات تولید:

برای نشان دادن تاثیرات رشد اقتصادی می توان از الگوی مرز امکانات تولید استفاده کرد. روی محور افقی مقدار **غذای تولید شده**

(همه انواع غذاها) در کشور و محور عمودی همه مقادیر از **کالاهای دیگر** (همه انواع کالاها و خدمات) به جز غذا قرار می گیرد.

تصمیم گیری بین یک واحد **غذا** و یک واحد از **کالاهای دیگر** واقعا دشوار است.

در نقطه **X** مقدار بیشتری از غذا و سایر کالاها نیاز است تا مردم سلامتی و رفاه بیشتری داشته باشند. که با **صرفه جویی** و به دنبال آن **سرمایه گذاری بیشتر** و با **گذشت زمان** می توان تولیدی کشور را توسعه داد و در این حالت مرز امکانات تولید به سمت بالا منتقل می شود و نمودار سمت راست مرز امکانات قبلی و مرز امکانات جدید را نشان می دهد.

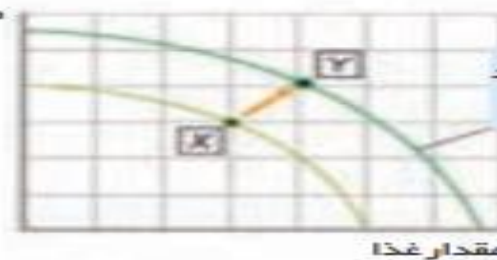
رشد اقتصادی این امکان را فراهم می کند تا کشور غذا و کالاهای دیگر بیشتر و بیشتری تولید و مصرف کند.

مقدار بقیه کالاها

مقدار بقیه کالاها

رشد اقتصادی و منحنی مرز امکانات تولید

رشد اقتصادی، منحنی را به سمت راست - بالا، منتقل می کند که نشان دهنده امکان بیشتر تولید در کشور است.

چرا رشد اقتصادی به عنوان یک هدف مشترک در نظر گرفته می شود؟
زیرا کشور را قادر می سازد کالاها و خدمات بیشتری را تولید کند و گام موثری برای تامین نیاز ها و خواسته های شهروندان خود بردارد.

- ۱- وقتی اقتصاد یک کشور رشد می کند آن کشور قادر است از هر چیزی مقدار بیشتری را تولید کند.
- ۲- هر کشور برای اینکه از مواهب رشد اقتصادی در آینده لذت ببرد باید چیز هایی را در زمان حال در اقتصاد فنا کند. باید منابعی را که می توانست برای ساختن کالای مصرفی در زمان حال استفاده شود برای ساختن انواع سرمایه ها و توسعه روش های تولید بهتر برای آینده صرف کند.

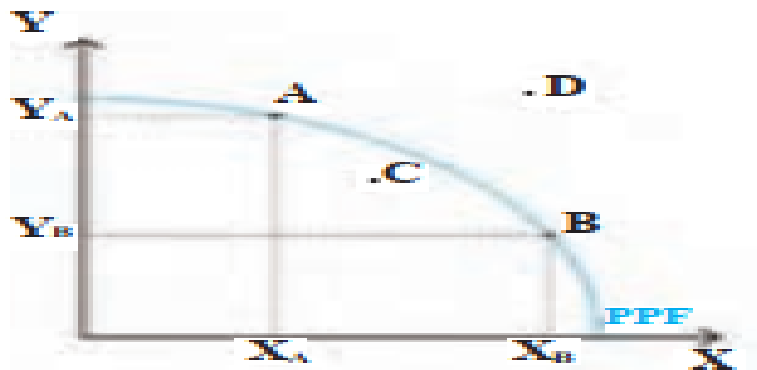
فعالیت فردی در کلاس :

در درس چهارم به مفهوم کارایی و در درس یازدهم به مفهوم رشد اشاره کردیم تفاوت بین دستیابی به کارایی و رشد اقتصادی را با کمک نمودار توضیح دهید؟

نقطه **C** در زیر مرز امکانات تولید نشان دهنده این است که اقتصاد از بیشترین منابعش استفاده نکرده است چون بیشتر از یک کالا می توانست تولید کند بدون اینکه از کالاهای دیگر حذف شود با تغییر نحوه استفاده از

منابع کشور می تواند به نقطه ای در روی مرز امکانات تولید حرکت کند مثل نقاط **A** و **B**

نقاط خارج از مرز نقاطی هستند که کشور منابع کافی برای تولید آن را ندارد مثل نقطه **D** رشد اقتصادی منحنی را به سمت راست منتقل می کند و امکان بیشتر تولید را فراهم می آورد یک کشور برای بهره مندی از مواهب رشد اقتصادی و ساختن انواع سرمایه ها و توسعه روش های تولید بهتر باید چیز هایی را در زمان حال در اقتصاد فنا کند.

چگونه رشد اقتصادی را اندازه بگیریم؟

تولید (درآمد) ناخالص داخلی

برای اندازه گیری رشد، به میزان رشد تولیدات یک کشور در طول سال می
نگرند.

تعریف تولید ناخالص داخلی یک کشور (GDP)

ارزش پولی همه کالاها و خدمات نهایی تولید شده در داخل
مرزهای یک کشور در طول یک سال است .

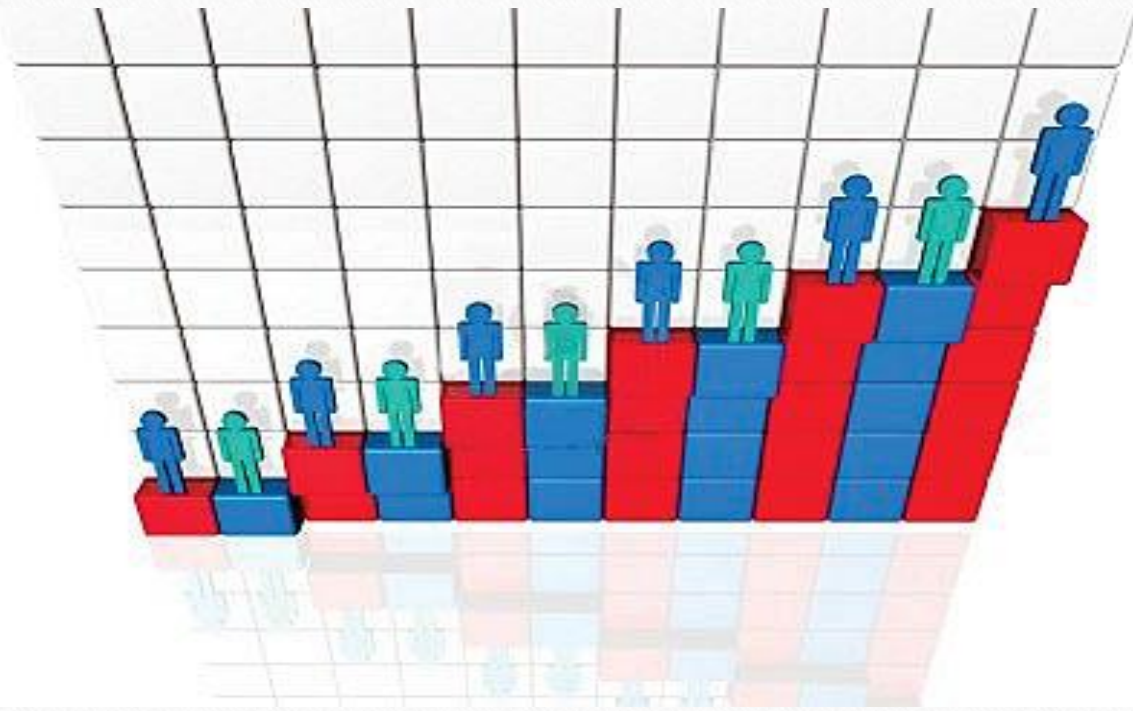
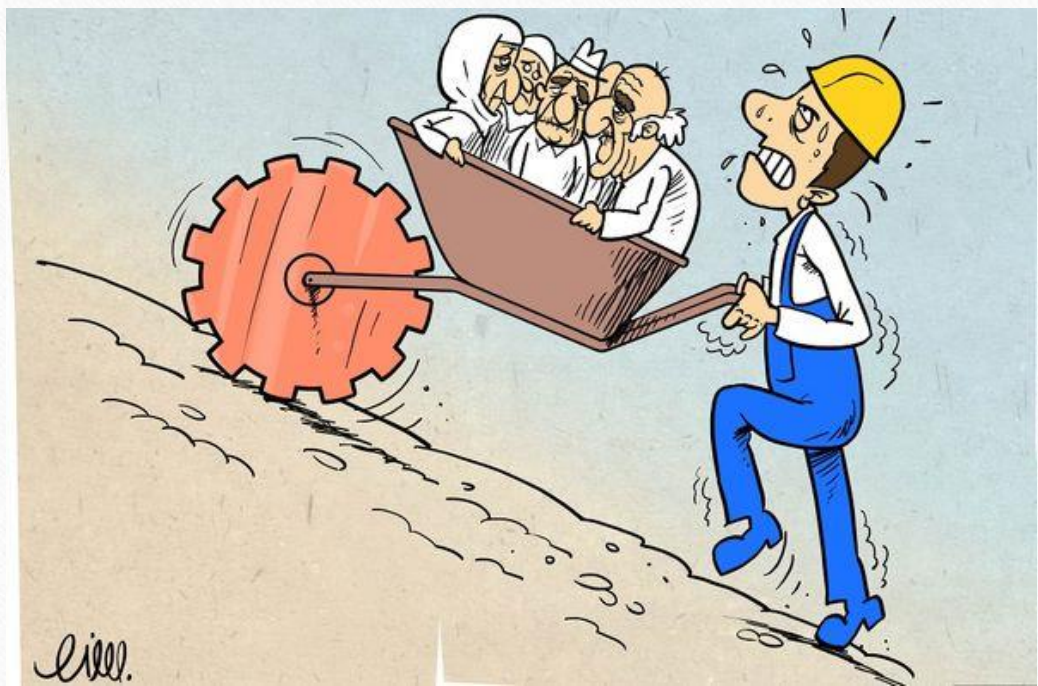

درآمد (تولید) داخلی

از آن جایی که هر تولید داخلی، درآمدی برای تولید کنندگان آن ایجاد کرده است، می توان در آمد داخلی را معادل تولید داخلی دانست.
بعبارتی درآمد داخلی مجموع درآمد هایی است که در طول سال برای یک کشور به دست می آید .

درآمد سرانه
از تقسیم درآمد داخلی به جمعیت کشور، درآمد سرانه به دست
می آید.

ارزش پولی

درون مرز
های یک
کشور

همه کالاها

کلید واژه های
مهم برای فهم
بهتر تولید
داخلی

در یک سال

همه خدمات

نهایی

ارزش پولی

برای اندازه گیری تولید یک کشور نیاز به یک واحد مشترک داریم که بتوانیم هر چیزی را که تولید شده است اندازه گیری کنیم. وقتی همه تولیدات را به ارزش پولی که از بازار به دست آمده برگردانیم و آنها را باهم جمع کنیم در این صورت صرف نظر از ابعاد و اندازه و وزن، هر کالا با ارزشی که در بازار داشته در محاسبه مقدار تولید لحاظ خواهد شد.

کالا و خدمات

تولید محدود به تولید کالا (توپ و لبنيات و کفش، ...) نیست بلکه خدماتی مانند لوله کشی، خلبانی هواپیما، رانندگی، ... را شامل می شود و باید در محاسبه ی ما لحاظ شود.

تولید نهایی

برای اندازه گیری تولید ناخالص داخلی، تنها کالا و خدمات نهایی را در نظر می گیریم نه کالای واسطه ای، چرا که کالاهای واسطه ای همگی در تولیدات نهایی محاسبه شده اند و اگر آنها را جداگانه محاسبه کنیم دچار خطای محاسبه مجدد شده ایم چون ارزش کالای واسطه ای در بطن کالای نهایی منظور شده است .

مثال	توضیحات	نوع کالا
	کالایی که تولید کنندگان به بازار عرضه می کنند و مصرف کنندگان آنها را خریداری و مصرف می کنند. مثل پوشاک	نهایی
	کالایی که تولید کنندگان به بازار عرضه می کنند و تولید کنندگان دیگر نه مصرف کنندگان (آنها را می خرند تا از آنها در ساخت کالاهای دیگری استفاده کنند. مثل پنبه	واسطه ای

داخل مرز های یک کشور

تولید ناخالص داخلی، تولیداتی را که در داخل مرزهای یک کشور تولید می شود، اندازه می گیرد، صرف نظر از اینکه چه شهروندی آن را تولید کرده است. از این رو تولید ناخالص داخلی ایران، جمع تمام تولیداتی است که شرکت ها و افراد که در ایران تولید کرده اند، حتی اگر بخشی از آن متعلق به خارجی ها باشد.

در یک سال

تولید ناخالص داخلی تنها شامل کالا های نهایی و خدمات تولید شده در یک سال تقویمی از اول فروردین تا پایان اسفند است این مقدار شامل فروش اقلام باقیمانده از سال قبل نمی شود ، یعنی چیزهایی که در یک سال ساخته میشود و در سال بعد فروخته میشود .

The image shows a grid of 12 small tables, likely representing monthly economic data for the year 1399 (1400-2021). The header indicates '1399' and '1400-2021'. Each table has a colored header and contains numerical data in columns.

مواردی که در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی شوند.

- (۱) کار بدون دستمزد (کارهایی که در خانه انجام می شود، یا خدماتی که در خیریه ها به صورت داوطلبانه انجام می شود گرچه ارزشمند هستند اما چون برای آنها پولی رد و بدل نمی شود در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی شوند .
- (۲) خرید و فروش کالاهای دست دوم از جمله خودرو ، مبلمان ، خانه و... در محاسبات لحاظ نمی شوند چون این قبیل کالاها زمانی که برای اولین بار تولید شده اند به حساب آمده اند.
- (۳) تولیدات اقتصاد زیرزمینی ، غیر قانونی و قاچاق که اطلاعات دقیقی از آنها در دست نیست و عملاً محاسبه آنها مشروعیت بخشی به این گونه فعالیت ها تلقی می شود.

فعالیت خارج از کلاس

تفاوت تولید ناخالص داخلی با تولید خالص داخلی در چیست؟

تفاوت آنها در مفهوم استهلاك است اگر از تولید ناخالص داخلی هزینه استهلاك را کم کنیم به تولید خالص داخلی می رسیم

تولید ناخالص داخلی

ارزش پولی همه کالاها و خدمات نهایی تولید شده در داخل مرزهای یک کشور در طول یک سال است بدون کسر هزینه های استهلاك

تولید خالص داخلی

ارزش پولی همه کالاها و خدمات نهایی تولید شده در داخل مرزهای یک کشور در طول یک سال است با کسر هزینه های استهلاك

مسئله

کشوری کالاهای زیر در مدت یک سال تولید کرده است مطلوب است :
الف) تولید ناخالص داخلی ب) تولید خالص داخلی

مواد غذایی	۴۰ تن از قرار هرتن ۲۰۰۰۰۰ هزار ریال = ۸ میلیون ریال
ماشین آلات	۳۵۰ دستگاه از قرار هر دستگاه ۲۰۰۰۰۰۰ ریال = ۷۰۰ میلیون ریال
پوشاک	۵۰۰۰ عدد از قرار هر عدد ۲۰۰۰۰۰ ریال = ۱۰۰ میلیون ریال
خدمات ارائه شده	۴۰۰۰۰۰۰۰ ریال
استهلاک در هر سال	۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال

الف) تولید ناخالص داخلی = $۴۰ + ۱۰۰ + ۷۰۰ + ۸ = ۸۴۸$ میلیون ریال
ب) تولید خالص داخلی = $۵ - ۸۴۸ = ۸۴۳$ میلیون ریال

تولید ناخالص داخلی اسمی و واقعی

الف) مهم ترین دلیل برای اندازه گیری تولید ناخالص داخلی، نظارت بر تغییرات تولید در طول زمان است

ب) از آنجایی که تولید ناخالص داخلی به واحد پولی اندازه گیری می شود به علت تغییرات مداوم کالا ها و خدمات مشکلاتی ایجاد می شود .

ج) اقتصاد دانان برای این مشکل راه حلی دارند، قیمت های محاسباتی که به آن سال پایه گفته می شود ثابت فرض شوند .

مثال:

فرض کنید یک میلیون خودرو در ایران در سال جاری تولید می شود و میانگین قیمت یک خودرو ۵۰ میلیون تومان باشد مجموع تولیدات خودرو برای سال جاری عبارت است از ۵۰ هزار میلیارد تومان حال اگر سال بعد قیمت متوسط خودرو به ۶۰ میلیون افزایش یابد برآورد ۱۰ هزار میلیارد تومانی برای تغییر تولید نادر است، چرا که در واقع همان یک میلیون خودرو تولید شده است و تنها قیمت تغییر کرده است.

محاسبه تولید ناخالص داخلی و نرخ رشد آن :

$$\text{نرخ رشد تولید} = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی سال جاری} - \text{تولید ناخالص داخلی سال قبل}}{\text{تولید ناخالص داخلی سال قبل}} \times 100$$

مثال :

تولید ناخالص داخلی را برای اقتصادی با دو کالا و قیمت های زیر به صورت اسمی و واقعی محاسبه کنید؟

سال	پیترزا		شکلات	
	قیمت (P)	مقدار (Q)	قیمت (P)	مقدار (Q)
۱۳۹۵	۱۰۰۰۰۰ تومان	۴۰۰	۲۰۰۰ تومان	۱۰۰۰
۱۳۹۶	۱۱۰۰۰ تومان	۵۰۰	۲۵۰۰ تومان	۱۱۰۰
۱۳۹۷	۱۲۰۰۰ تومان	۶۰۰	۳۰۰۰ تومان	۱۲۰۰

افزایش

محاسبه GDP اسمی در هر سال:

۳۷/۵٪
۳۰/۹٪

$۱۳۹۵: ۴۰۰ \times ۱۰۰۰۰۰ + ۱۰۰۰ \times ۲۰۰۰ = ۶'۰۰۰'۰۰۰$ تومان
 $۱۳۹۶: ۵۰۰ \times ۱۱۰۰۰ + ۱۱۰۰ \times ۲۵۰۰ = ۸'۲۵۰'۰۰۰$ تومان
 $۱۳۹۷: ۶۰۰ \times ۱۲۰۰۰ + ۱۲۰۰ \times ۳۰۰۰ = ۱۰'۸۰۰'۰۰۰$ تومان

محاسبه GDP واقعی در هر سال با استفاده از سال ۱۳۹۵ به عنوان سال پایه:

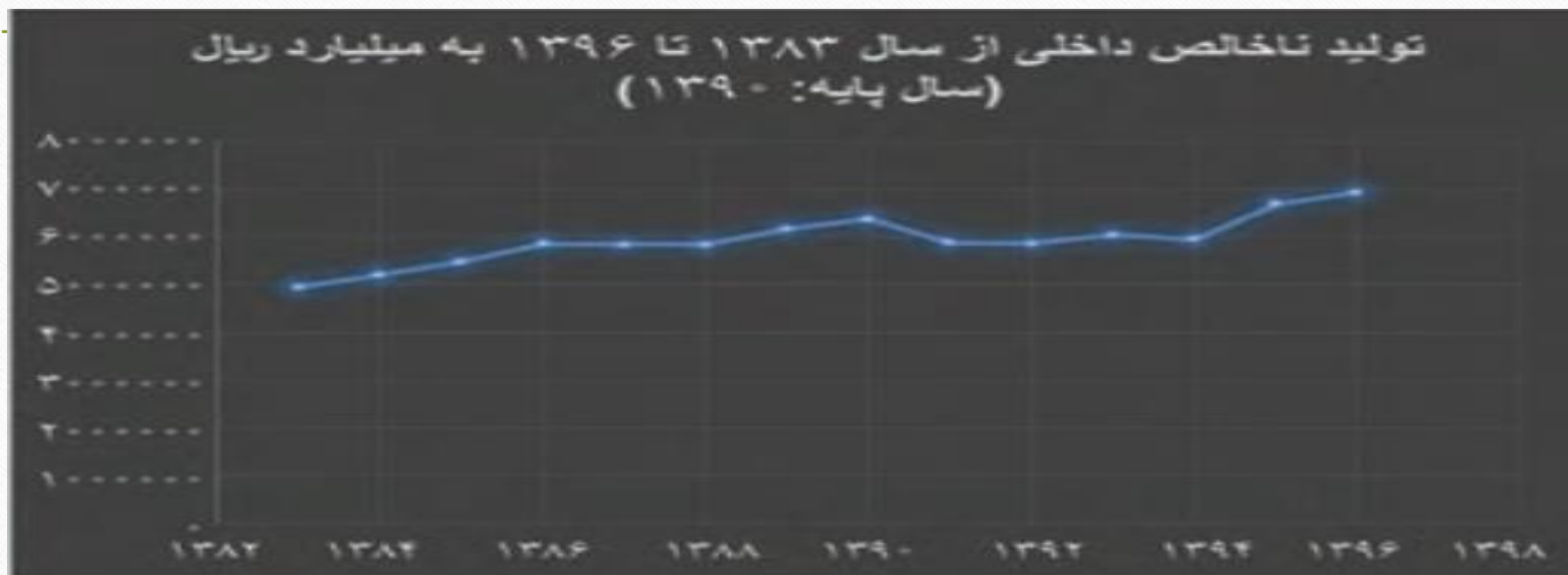
۲۰٪
۱۶/۷٪

$۱۳۹۵: ۴۰۰ \times ۱۰۰۰۰۰ + ۱۰۰۰ \times ۲۰۰۰ = ۶'۰۰۰'۰۰۰$ تومان
 $۱۳۹۶: ۵۰۰ \times ۱۰۰۰۰ + ۱۱۰۰ \times ۲۰۰۰ = ۷'۲۰۰'۰۰۰$ تومان
 $۱۳۹۷: ۶۰۰ \times ۱۰۰۰۰ + ۱۲۰۰ \times ۲۰۰۰ = ۸'۴۰۰'۰۰۰$ تومان

از نمودار رشد تولید ناخالص داخلی برای نشان دادن رشد اقتصادی کشور استفاده می شود .

نمودار تولید ناخالص داخلی کشور از سالهای ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۶

منبع: داده‌های بانک مرکزی

شاخص های دیگر اندازه گیری پیشرفت اقتصادی

- پیشرفت کشور فقط محدود به رشد کمی آن، یعنی افزایش تولید ناخالص داخلی نیست، بلکه ابعاد دیگری دارد.
- کشوری که از لحاظ میزان درآمد و تولید ناخالص داخلی، وضعیت مطلوبی دارد به این معناست که در زمینه رشد ثروت پیشرفت خوبی داشته است.
- بسیاری از کشور هایی که دارای رشد درآمد بالایی هستند رفتار نابرابری درآمدی اند، بدین معنی که بخش بزرگی از ثروت تولید شده، تنها به گروه محدودی از جامعه تعلق دارد و اکثریت جامعه از درآمد کمتری برخوردارند.

شاخص دهک

- یکی از شاخص های سنجش وضعیت توزیع درآمد است .
- از آن به منظور نشان دادن پیشرفت هایی که در زمینه عدالت اقتصادی روی داده است استفاده می شود.

چگونگی محاسبه شاخص دهک

- مردم کشور را به ده گروه جمعیتی مساوی تقسیم می کنند.
- در این طبقه بندی ، سطح درآمد از کمترین به بیشترین مد نظر قرار می گیرد.
- ده درصد اولیه جمعیت کمترین درصد از درآمد ملی و ده درصد آخر بیشترین درصد از درآمد ملی را دارد .
- آمارهای مربوط به سهم این دهک ها در جامعه ، چگونگی توزیع درآمد را نشان می دهد.

جدول وضعیت توزیع در آمد در ایران در سال ۱۳۹۱

سهام دهک اول	۳ درصد
سهام دهک دوم	۴ درصد
سهام دهک سوم	۵ درصد
سهام دهک چهارم	۶ درصد
سهام دهک پنجم	۷ درصد
سهام دهک ششم	۸ درصد
سهام دهک هفتم	۱۰ درصد
سهام دهک هشتم	۱۲ درصد
سهام دهک نهم	۱۶ درصد
سهام دهک دهم	۲۹ درصد
۱۰۰ درصد جمعیت کشور	۱۰۰ درصد درآمد ملی

فعالیت فردی

در کلاس در کشوری با ده میلیون نفر جمعیت، درآمد ملی معادل ۵۰۰۰۰ میلیارد ریال است بر اساس جدول زیر سهم هر دهک از درآمد ملی را تعیین کنید؟

سهم دهک اول	۳ درصد	ریال میلیارد ۱۵۰۰ = $\frac{3}{100} \times 50000$
سهم دهک دوم	۴ درصد	ریال میلیارد ۲۰۰۰ = $\frac{4}{100} \times 50000$
سهم دهک سوم	۵ درصد	ریال میلیارد ۲۵۰۰ = $\frac{5}{100} \times 50000$
سهم دهک چهارم	۶ درصد	ریال میلیارد ۳۰۰۰ = $\frac{6}{100} \times 50000$
سهم دهک پنجم	۷ درصد	ریال میلیارد ۳۵۰۰ = $\frac{7}{100} \times 50000$
سهم دهک ششم	۸ درصد	ریال میلیارد ۴۰۰۰ = $\frac{8}{100} \times 50000$
سهم دهک هفتم	۱۰ درصد	ریال میلیارد ۵۰۰۰ = $\frac{10}{100} \times 50000$
سهم دهک هشتم	۱۲ درصد	ریال میلیارد ۶۰۰۰ = $\frac{12}{100} \times 50000$
سهم دهک نهم	۱۶ درصد	ریال میلیارد ۸۰۰۰ = $\frac{16}{100} \times 50000$
سهم دهک دهم	۲۹ درصد	ریال میلیارد ۱۴۵۰۰ = $\frac{29}{100} \times 50000$

شاخص توسعه انسانی (HDI)

- یکی از شاخص های رایج جهانی برای اندازه گیری پیشرفت های اقتصادی کشور های گوناگون است.

مؤلفه های شاخص های
توسعه انسانی

HDI

میانگین سال های
تحصیل

شاخص های
نابرابری

سرانه درآمد
ناخالص ملی

میزان امید به
زندگی در بدو تولد

چگونه می توانیم تصویر کامل تری از پیشرفت اقتصادی یک کشور
ارائه بدهیم ؟

اگر معیار های اندازه گیری رشد اقتصادی ، یعنی رشد تولید ناخالص
داخلی را با معیار های اندازه گیری نابرابری درآمدی و نیز سایر
شاخص ها نظیر امید به زندگی ، میزان سواد و یا شاخص مربوط به
بهداشت ترکیب کنیم تصویر کامل تری از پیشرفت اقتصادی یک کشور
به دست می آید .

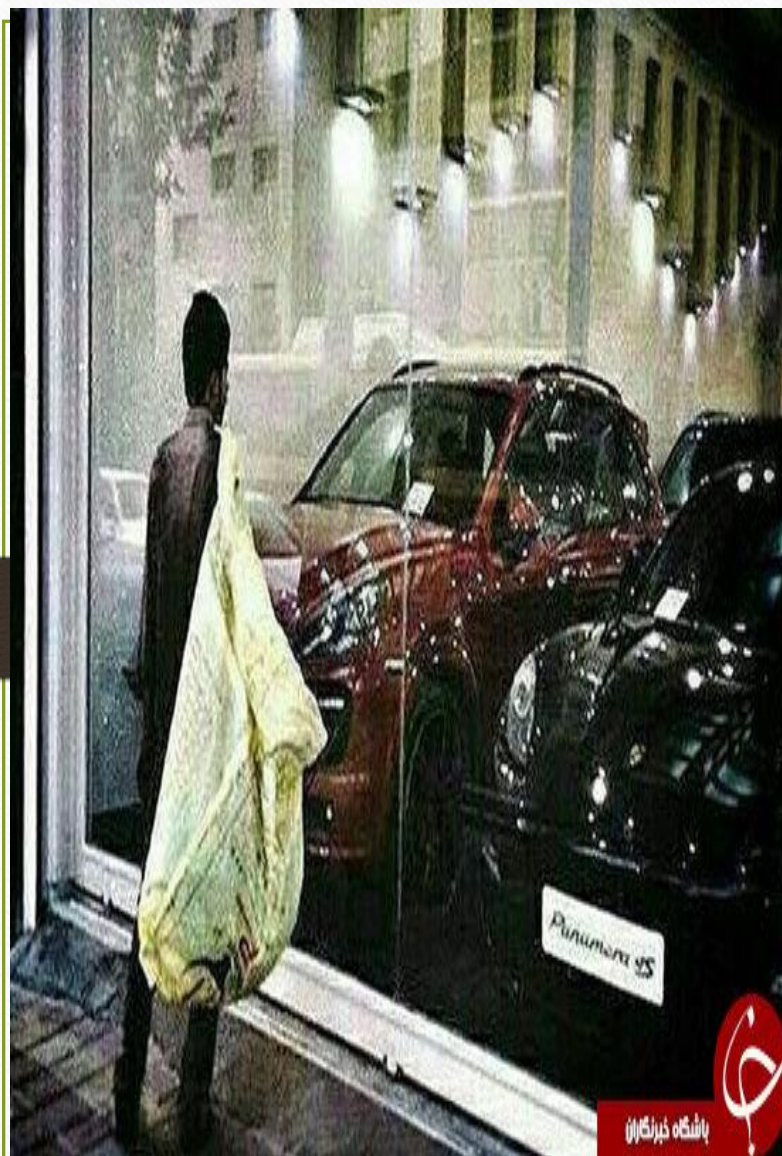
بیشتر بدانیم

عدالت، رشد و پیشرفت متوازن

تا به حال از رشد سرطانی چیزی شنیده‌اید؟ سلول‌های سرطانی سلول‌هایی هستند که رشد و تکثیر آنها، غیرمتعادل است و از این‌رو توازن و تعادل بدن را درهم می‌ریزند. اگر جامعه را به بدن انسان تشبیه کنیم، سلامت اجتماعی در گرو پیشرفت هماهنگ و متوازن همه اجزای آن است. همان‌طور که اگر برخی از اجزای بدن، ناهماهنگ با کل بدن رشد کند، ترکیبی ناهنجار و کاریکاتوری از انسان به وجود می‌آید. رشد ناهماهنگ اجزای یک جامعه نیز، رشد آن جامعه را کاریکاتوری و غیرعادلانه خواهد ساخت.

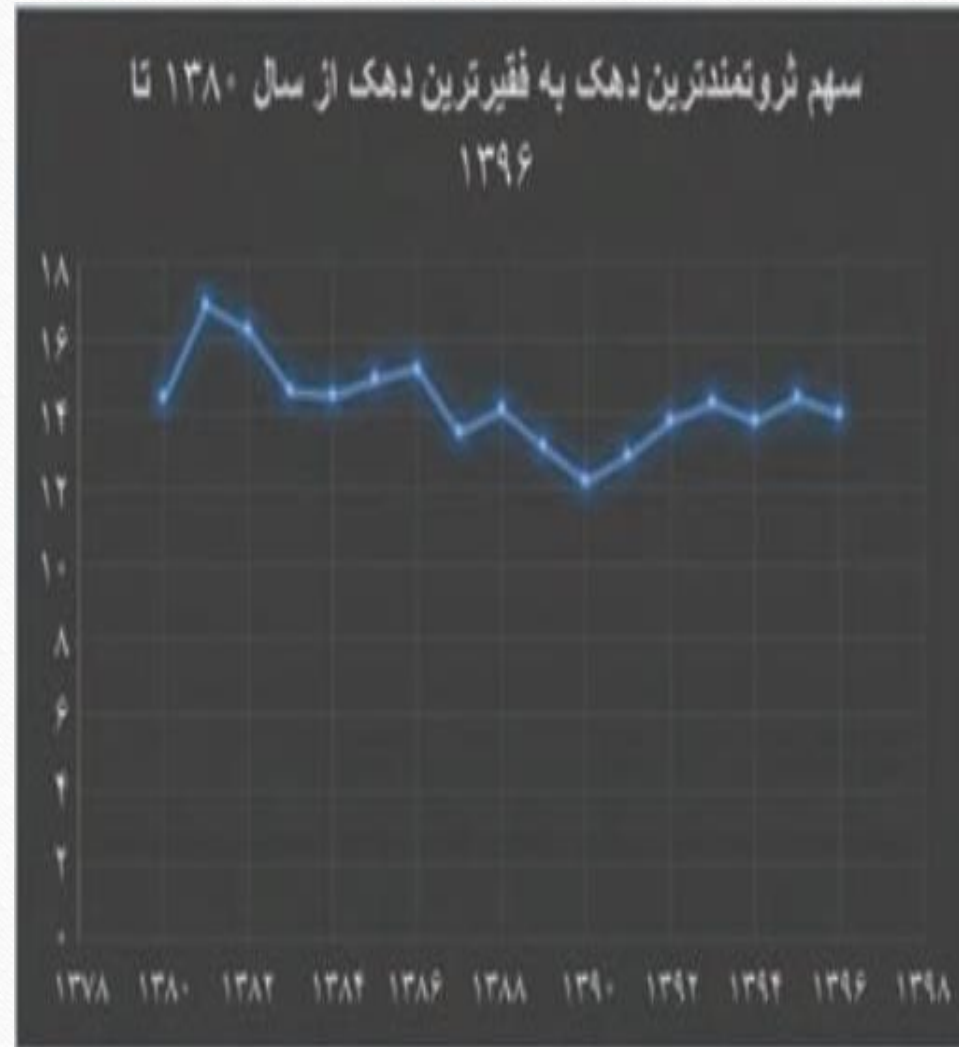
جامعه‌ای را تصور کنید که در آن امکانات و منابع آن، مثل خونی که در بدن در حال گردش است، صرفاً به افراد محدودی تعلق گیرد. به این ترتیب توزیع ثروت در کل جامعه نامتعادل می‌شود و افراد محدودی، بیشترین سهم از ثروت را نصیب خود خواهند ساخت. رشد ثروت در چنین جامعه‌ای که با اختلاف و شکاف طبقاتی روبه‌روست، ناعادلانه و کاریکاتوری است. در

این جوامع که فیلسوفان و دانشمندان ما، از جمله فارابی، آن را جامعه فاسق می‌نامند، سرمایه‌داران و سوداگرانی که فقط به فکر منافع شخصی خودشان هستند، حکومت می‌کنند و با ایجاد انواع انحصارات، فعالیت‌های غیرمولد و زدوبندهای نامشروع و زیاده‌خواهی‌ها، نمی‌گذارند جامعه رشد و پیشرفت متوازن را تجربه کند. در نظام سرمایه‌داری جهانی، زیر عنوان آزادی اقتصادی، شاهد انواع بی‌عدالتی‌ها و اختلافات طبقاتی هستیم و این نشانه رشد سرطانی و نامتوازن است.

آیا می توانید وضعیت نابرابری در آمدی را با توجه به نمودار زیر، در سال های مختلف تحلیل کنید؟

عملکرد کلی شاخص توزیع در آمد نشان می دهد که با اجرای قانون هدف مندی یارانه ها در سال ۱۳۸۹ شاخص توزیع در آمد بهبود یافته است اما پس از آن در وضعیتی نامناسب قرار گرفته است یکی از دلایل این عدم موفقیت شرایط تورمی کشور در سال های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲ بوده است اگر قانون هدف مندی یارانه ها اصلاح می شد به طوریکه یارانه خانوارهای دهک های بالای در آمدی حذف می شد و در عوض به یارانه خانوارهای دهک های پایین اضافه می شد ما شاهد توزیع عادلانه تری از وضعیت توزیه در آمد در جامعه داشتیم .

الگوی پیشرفت اسلامی - ایرانی

- در کشور ما هر چند تلاش هایی در جهت استقرار نظام اقتصادی اسلام صورت گرفته است ،اما متأسفانه همچنان نهاد های سرمایه داری ،در جهت انباشت ثروت در دست عده ای محدود و توزیع نا عادلانه آن فعالیت دارند .
- اندیشمندان کشور ما به فکر دستیابی به یک الگوی بومی برای پیشرفت هستند الگویی که با شرایط فرهنگی ،اقلیمی و تاریخی کشور سازگار باشد و بتواند راه روشنی را پیش پای مردم قرار دهد.

برای تفکر و تمرین:

فرض کنید کل اقتصاد کشور ما از دو شرکت تولیدی بزرگ تشکیل شده باشد مجموع ارزش تولیدات سال جاری شرکت اول برابر با یک میلیارد تومان و مجموع ارزش تولیدات سال جاری شرکت دوم برابر ۵۰۰ میلیون تومان است با توجه به این دو فرض به سوالات زیر پاسخ دهید؟
الف) تولید ناخالص داخلی اسمی کشور، برای سال جاری چقدر است؟

$$1000000000 + 500000000 = 1500000000$$

ب) اگر سهم هر کدام از شرکت ها در تولید ناخالص داخلی ثابت و مطابق با نسبت تولیدات آنها برای سال جاری باشد و نیز اگر اقتصاد کشور از سال قبل تا امسال ده درصد رشد داشته باشد، ارزش اسمی تولیدات هر دو شرکت را برای سال قبل محاسبه کنید؟

$$\frac{10}{100} = \frac{(1500000000 - x)}{x} = x = 1364 \quad \text{ارزش تولیدات سال قبل}$$

$$\frac{1000000000}{1500000000} \times 100 = 67\% \quad \text{ارزش اسمی تولیدات شرکت اول} \quad 67\% \times 1364 = 913/88$$

$$\frac{500000000}{1500000000} \times 100 = 33\% \quad \text{ارزش اسمی تولیدات شرکت دوم} \quad 33\% \times 1364 = 450/12$$

کدام یک از موارد زیر صرفاً نشان دهنده ی رشد اقتصادی و کدام یک نشان دهنده پیشرفت اقتصادی کشور است؟

الف) افزایش درآمد هریک از کارکنان و کارگران شرکت ها : رشد اقتصادی

ب) نزدیک شدن سهم دهک اول از کل درآمد کشور به سهم دهک دهم: پیشرفت اقتصادی

ج) افزایش درآمد خریداران کالاها و محصولات تولید شده : رشد اقتصادی

د) افزایش میانگین سال های تحصیلی کارمندان شرکت ها : پیشرفت اقتصادی

• تحلیل کنید

چه تفاوتی بین رشد و توسعه و پیشرفت وجود دارد؟

رشد اقتصادی: اگر میزان واقعی تولید در دوره ای معین نسبت به دوره قبل افزایش یابد در آن جامعه رشد صورت گرفته است. رشد به معنای افزایش تولید است. رشد مفهومی کمی است.

توسعه و پیشرفت: توسعه اقتصادی عبارتند از رشد اقتصادی همراه با تغییرات بنیادین در اقتصاد و افزایش ظرفیت های تولیدی اعم از ظرفیت های فیزیکی، انسانی و اجتماعی در توسعه اقتصادی رشد کمی تولید حاصل خواهد شد اما در کنار آن نهاده های اجتماعی نیز متحول می شوند پیشرفت اقتصادی کشور دارای مولفه هایی است که رشد اقتصادی، شاخص های توسعه انسانی (بهداشت، سواد، امید به زندگی) و شاخص عادلانه توزیع درآمد از مهم ترین آنهاست.

از نظر شما چه رابطه ای میان پیشرفت اقتصادی یک کسب و کار
و پیشرفت اقتصاد ملی وجود دارد؟

در اقتصاد معمولاً کشورهایی را که از قدرت تولیدی بالاتر و درآمد
بیشتر برخوردار باشند پیشرفته تر می دانند افزایش قدرت تولید یک
کشور در گرو افزایش قدرت تولیدی شرکت های تولیدی و ساز و کار
مناسب برای ایجاد کسب و کار و داد و ستد های مناسب است بنابراین
پیشرفت اقتصادی یک کسب و کار به افزایش تولید و به دنبال آن پیشرفت
اقتصادی کمک خواهد کرد.

پایان